

2. Бурденюк І. Теоретичні аспекти економіко-математичного моделювання інноваційних процесів розвитку підприємства. *Вісник Львівського університету*. 2013 . Вип. 50. С. 20 - 26.

3. Вітлінський В. В. Кількісне оцінювання ризику у фінансово-економічній сфері : *Фінанси України*. 2003. № 11. С. 16 - 25.

Бродовська О.В. здобувач вищої освіти;
Науковий керівник: **Олійник Т.Г.** к. е. н.,
доцент кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Сучасні нестабільні умови, пов'язані з воєнним станом в Україні, докорінно змінюють змінив ситуацію в сільському господарстві. В таких умовах існує нагальна потреба у підвищенні ефективності виробництва. Але для того, щоб наочно представити особливості цього виду аналізу, необхідно спочатку визначити суть поняття «ефективність».

Економічна ефективність є комплексною категорією економіки. Вона охоплює всі сфери практичної діяльності людини, усі стадії суспільного виробництва і є основою для побудови кількісних критеріїв цінності прийнятих рішень. У категорії «ефективність» відображені такі найважливіші риси економічної діяльності, як цілісність, багатовимірність, динамічність та взаємозв'язок різних її аспектів [1].

У більш вузькому розумінні ефективність - це здатність системи (не лише економічної системи, а й іншої, технічної, соціальної системи) виробляти економічний ефект (потенційну ефективність), а також фактичне досягнення такого ефекту (фактична ефективність) процес його функціонування [1]. На нашу думку, це тлумачення не можна застосувати в контексті економіки сільськогосподарського підприємства, оскільки воно не враховує умови та цілі, за яких досягається вплив.

Принципова схема формування результатів ефективності виробничої діяльності наведена на рис.1.

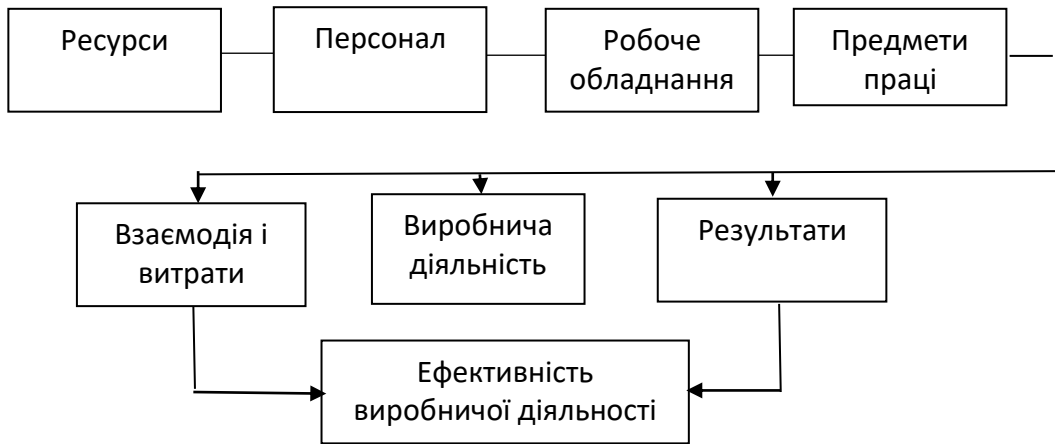

Рисунок 1. – Формування результатів ефективності виробничої діяльності
Розроблено автором

Як бачимо, ефективність виробничої діяльності підприємств безпосередньо залежить від таких факторів, як ресурси, персонал, робоче обладнання та предмети праці.

Рослинництво являє собою відмінну галузь для вкладення коштів з метою подальшого отримання прибутку. Для заняття рослинництвом немає потреби у великому стартовому капіталі, тому малий бізнес часто спрямовує кошти на досягнення високих результатів в дану галузь сільського господарства [2, с.238].

Управління виробництвом продукції рослинництва має свої особливості, оскільки воно пов'язане з рослинним світом та залежить від кліматичних умов. Основні особливості управління виробництвом продукції рослинництва наступні відображено на рис.1.2.

Рисунок 1.2 – Особливості виробництва продукції рослинництва
Розроблено за джерелами [3, с.31]

Загалом, успішне управління виробництвом продукції рослинництва вимагає комплексного підходу, включаючи планування, контроль якості та витрат, використання новітніх технологій та забезпечення екологічної стійкості.

Для визначення ефективності виробництва продукції рослинництва, проводиться комплексна оцінка ефективності управління, тобто здійснюється спільна оцінка процесів виробництва, фінансів, збуту, постачання тощо. Однак для вдосконалення управління необхідно провести аналіз з урахуванням впливу різних факторів на ефективність процесу.

У науковій літературі існує низка методичних підходів до оцінки ефективності різних сторін управлінської діяльності.

Оцінити ефективність виробництва продукції рослинництва можна шляхом оцінки як кінцевого результату, так і процесу в цілому. О.О. Кизенко стверджує, що «ефективність менеджменту можна виміряти ступенем досягнення організацією своїх цілей»; важливі кінцеві результати діяльності; якість і достовірність планування; ефективність використання капітальних вкладень тощо[4]. При цьому ефективність управління [5, с.6] визначається не такими параметрами, як прямі управлінські витрати, дохід від реалізації рішень, а шляхом порівняння планового і фактичного стану «входів» і «виходів», які вимірюють кінцеву продуктивність. Тобто його можна виміряти співвідношенням «вихід» і «вхід».

При аналізі ефективності виробничої діяльності сільськогосподарського підприємства класично прийнято виділяти такі методи: горизонтальний аналіз; вертикальний аналіз, аналіз трендів; метод фінансових коефіцієнтів; порівняльний аналіз; факторний аналіз [5, с.7].

Отже, сучасний загальний погляд на особливості формування системи ефективного управління виробництвом продукції рослинництва включає багаторівневий розгляд соціальних, економічних та екологічних наслідків виробничої діяльності, впливу продуктів або послуг на споживача. Для оцінки ефективності виробництва продукції рослинництва слід використовувати показники, що характеризують використання всіх видів ресурсів з урахуванням їх взаємозамінності. Зважаючи вищевикладеного, можна охарактеризувати рослинництво як галузь, що вимагає особливого підходу при організації виробництва в зв'язку з рядом факторів, що впливають на результат виробництва. Адже, при дотриманні певних вимог і рекомендацій з вирощування рослинницької продукції сільськогосподарськими підприємствами досягаються хороші показники врожайності та якості продукції рослинництва.

Список використаних джерел

1. Академічний тлумачний словник української мови URL: [http://sum.in.ua/s/tekhnologhija#:~:text=\(дата звернення 21.09.2022\)](http://sum.in.ua/s/tekhnologhija#:~:text=(дата звернення 21.09.2022))

2. Булкін, С. С. Особливості формування беззбитковості та економічної ефективності сільськогосподарських підприємств. *Економіка та держава*. 2020. № 5. С. 238–240

3. Заїнчковський, А. О. Ефективність господарського механізму взаємодії учасників молочного ринку та функціонування молокопереробних підприємств. *Економіка АПК*. 2021. № 10. С. 30–42

4. Кизенко О. О. П'ять інструментів управління, що змінили економіку підприємства

5. Кропивко, М. Ф. Теоретичні засади і методичні підходи до формування стратегії управління ефективністю інвестицій фермерського господарства. *Економіка АПК*. 2021. № 1. С. 6–14

Бурковська А. І.,
PhD, асистент кафедри
менеджменту та маркетингу
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв

FOOD SECURITY ENSURED UNDER THE CONDITIONS OF GLOBAL INSTABILITY IN THE WORLD

Ukraine is one of the guarantees of food security in the world thanks to traditionally strong food exports. Fighting on the territory of Ukraine is the main cause of the global food crisis, which can bring serious political and economic consequences. The agricultural and food sector of Ukraine accounts for almost 10% of GDP. In 2021, Ukrainian food exports amounted to almost 28 billion dollars, including 7 billion euros (\$7.4 billion) to the EU [1].

In terms of export volumes, our country was one of the five largest grain exporters in the world, we exported three-quarters of what we produced, most domestic grain consumption was only 20-25%. Ukraine accounted for 10% of world exports of wheat, over 14% of corn and over 47% of sunflower oil [2].

More than 400 million people in the world depend on food supplies from Ukraine. The war in Ukraine is becoming a threat to global food security, which is particularly acute today in some countries of the MENA region (Egypt, Yemen, Lebanon, Israel, Libya, Lebanon, Tunisia, Morocco, Iraq, Saudi Arabia) and Asian countries (Indonesia, Bangladesh, Pakistan) [1], which is the main buyer of wheat and corn on world markets.

The hostilities on the territory of Ukraine have made changes to the world food supply, and the products that Ukraine cannot supply to the world market have caused a chain reaction: developed countries increase stocks, many food exporting countries, against the background of uncertainty, limit trade. The war affected 25% of world grain trade and caused an increase in world prices [2], food inflation and reduced access to food in countries that import agricultural products from Ukraine.